

Jakso 1 tiivistelmä

Antiikin Kreikan kulttuuri sai vaikutteita aikaisemmista Lähi-idän kulttuureista. Myös Rooman imperiumissa kulttuurivaikutteita saatiin valtakunnan itäosista.

Kreikkalaisilla oli myyttinen maailmankuva. Maailman uskottiin olevan täynnä erilaisia jumaluuksia. Jumalilla oli yliluonnollisia kykyjä, mutta he olivat ihmisten kaltaisia. Jumalat vaikuttivat laajasti kreikkalaiseen kulttuuriin. Heidän kunniakseen pidettiin uskonnollisia juhlia, joista tunnetuin oli Olympian kisat Zeus-jumalan kunniaksi. Lisäksi jumalille tehtiin veistoksia ja rakennettiin temppelaita. Maljakoihin maalattiin jumaltaruja ja teatterissa näytelmät kertoivat jumalien elämästä.

Kreikkalaiset arkkitehdit suunnittelivat suorakaiteenmuotoisia rakennuksia. Pylväät kannattelivat kattoa, ja päätyihin tehtiin päätykolmiot. Klassisen kauden (480–323 eaa.) arkkitehtuurisuuntausta on kopioitu paljon myöhemmin aikoina. Myös klassisen kauden veistokset ovat toimineet esikuvina.

Antiikin demokratia alkoi kehittyä 500-luvulla eaa. sekä taloudellisista että sotilaallisista syistä. Tavallisia kansalaisia tarvittiin sotimaan yhä enemmän, ja siksi heidän poliittisia oikeuksiaan oli lisättävä. Kansankokouksessa päätöksentekoon pääsivät osallistumaan yli 20-vuotiaat miespuoliset kansalaiset, joiden molemmat vanhemmat olivat syntyperältään ateenalaisia. Ilman poliittisia oikeuksia jäivät Ateenan ulkopuolelta peräisin olevat metoikit sekä naiset ja orjat. Kansankokous päätti uusista laeista ja sodista.

Antiikin Kreikassa myyteillä selitettävästä maailmankuvasta siirryttiin järjellä selitettävään eli rationaaliseen maailmankuvaan. Merkittävimpiä filosofeja olivat Sokrates, Platon ja Aristoteles, joiden ajattelusta tuli yksi länsimaisen kulttuurin kulmakivi.

Roomalaiset saivat paljon vaikutteita kreikkalaisesta kulttuurista. Roomalaiset omaksuivat kreikkalaiset jumalat, mutta muokkasivat ja yhdistivät ne omiin jumalkäsityksiinsä.

Miehet hallitsivat yhteiskunnallisia asioita niin Kreikassa kuin Roomassakin. Naiset hoitivat kotia ja kotitaloutta. Naisten asema oli Roomassa jonkin verran vapaampi kuin Kreikassa. Roomalaiset naiset osallistuivat monenlaisiin huvituksiin, kuten taistelunäytöksiin. Ylempien yhteiskuntaluokkien naiset olivat mukana pidoissa.

Roomalaisten vapaa-ajanviettoon kuuluivat sekä väkivaltaiset taistelunäytökset areenoilla (amfiteattereissa) että rauhalliset kylpylät. Kylpylöissä sai kylpemisen lisäksi harrastaa monia aktiviteetteja, kuten voimistelua ja kirjojen lukemista.

Rooman imperiumista periytyi länsimaiseen kulttuuriin monia edelleen tärkeitä kulttuuri-ilmioita. Kristinusko syntyi Rooman aikana. Roomalaiset kehittivät lainsäädäntöä ja ottivat käyttöön länsimaissa edelleen käytössä olevia oikeusperiaatteita.

Latinan kieli jäi elämään monien eurooppalaisten kielten pohjana, kuten italian ja ranskan.

Rooman jakauduttua vuonna 395 roomalainen kulttuuri jatkoi olemassaoloaan Bysantissa vielä yli tuhannen vuoden ajan.